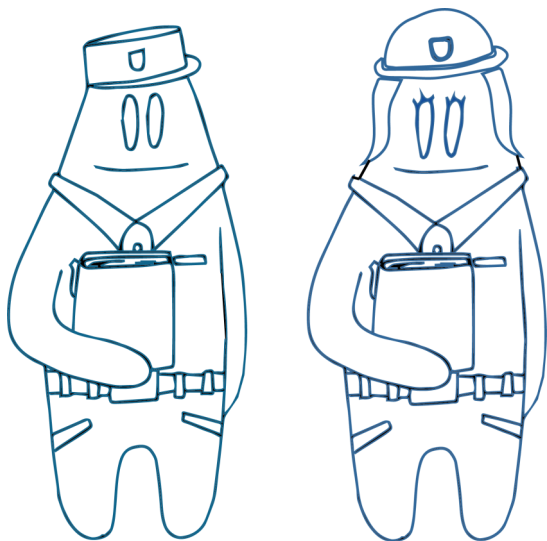

Carte de Buzunar pentru integritatea MAI

DCAF

**Centrul de la Geneva
pentru Guvernarea
Sectorului de Securitate**

DCAF își exprimă recunoștința față de **SPIA al MAI** pentru sprijinul său valoros în elaborarea acestei publicații. Totodată, DCAF adresează aprecierea sa **Suediei** pentru finanțarea proiectului „*Consolidarea guvernării sectorului de securitate în Moldova*” 2023-2028 care a permis tipărirea acestei cărți de buzunar.

DESPRE ACEASTĂ PUBLICAȚIE

Cartea de buzunar privind integritatea în MAI, elaborată inițial cu sprijinul **Ministerului Norvegian al Afacerilor Externe**, se bazează pe produsele de cunoaștere ale DCAF din cadrul Programului de Consolidare a Integrității Poliției (PIBP). Adaptată la legislația Republicii Moldova în domeniul prevenirii corupției, are ca scop informarea și îndrumarea angajaților MAI în vederea consolidării cunoștințelor și atitudinilor față de valorile personale și profesionale. Aceasta oferă, de asemenea, ghidare cu privire la modul de consolidare și susținere a integrității personale și organizaționale prin planificarea și gestionarea eficientă a resurselor umane și a proceselor de reformă. Cartea de buzunar este menită să fie folosită de angajații MAI în scop de autoinstruire.

Declinarea responsabilității: Citatele de referință precum și normele preluate din actele normative din această publicație erau valabile la momentul respectiv. Nici DCAF și nici autorii nu își pot asuma responsabilitatea pentru oricare modificări ulterioare. Opiniile exprimate în această material aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă poziția Ambasadei Suediei în Republica Moldova.

Editor: DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate

Parascovia Mihăilă

2E, Chemin Eugene-Rigot

CH-1202, Geneva

www.dcaf.ch

Design și aspect:

Paulo Costa, Artemis Papavasileiou, Margaux Carron, Patricia Zanini Graca, Kathrin Baumann

© DCAF 2019

Toate drepturile sunt rezervate

DATE PERSONALE

NUME:.....

DENUMIREA FUNCTIEI:.....

ADRESA DE SERVICIU:.....

TELEFON DE SERVICIU.....

TELEFON MOBIL:.....

PAGINA WEB:.....

EMAIL.....

PERSOANA DE CONTACT ÎN SITUAȚII EXCEPȚIONALE:

NUME:.....

TELEFON MOBIL:.....

RELAȚIONAREA:.....

ABREVIERI

ANI - Autoritatea Națională de Integritate

CNA - Centrul Național Anticorupție

**DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea
Sectorului de Securitate**

FPSS - Funcționar public cu statut special

IGP - Inspectoratul General al Poliției

MAI - Ministerul Afacerilor Interne

PA - Procuratura Anticorupție

SPIA - Serviciul protecție internă și anticorupție

DE CE AM NEVOIE DE ACEASTĂ CARTE DE BUZUNAR ?

Întîi de toate, pentru autoinstruire privind respectarea normelor de conduită și integritate personală și profesională, pentru a nu da temei la investigații din partea autorităților de supraveghere și control a activității mele profesionale.

În această carte de buzunar sunt prezentați pașii concreți pentru gestionarea diferitelor incidente de integritate ce pot surveni în exercitarea atribuțiilor funcționale, inclusiv situații de risc sau testare a integrității profesionale.

Ce obligații are un FPSS ?

Care sunt drepturile unui FPSS ?

Ce trebuie să întreprind ?

Unde telefoniez/apelez (care sunt liniile specializate) ?

Pe cine informez ?

Cît timp am la dispoziție, ș.a ?

CE ESTE SPIA?

Serviciul protecție internă și anticorupție

Serviciul este subdiviziunea Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - MAI), cu competențe generale în asigurarea securității interne, protecției informațiilor atribuite la secret de stat, prevenirii și combaterii corupției în rândul personalului aparatului central al MAI și structurilor organizaționale din sfera de competență a MAI.

SPIA are misiunea de a asigura securitatea internă a sistemului administrativ al MAI, protecția informațiilor atribuite la secretul de stat și a personalului acestuia care dispune de dreptul de acces la secret de stat împotriva amenințărilor, vulnerabilităților și riscurilor susceptibile să pericliteze siguranța sistemului afacerilor interne, de a preveni și combate manifestările de corupție și conflictele de interes în care ar putea fi implicat personalul MAI, precum și de a exercita supravegherea și controlul respectării legislației și disciplinei de serviciu în cadrul sistemului administrativ al MAI.

Domeniile de activitate ale Serviciului sunt:

1. securitate internă;
2. protecția informațiilor atribuite la secretul de stat;
3. protecția personalului MAI care dispune de dreptul de acces la secret de stat;
4. prevenirea și combaterea corupției în sistemul administrativ al MAI;
5. urmărirea penală;
6. activitatea specială de investigații;
7. asigurarea legalității și disciplinei de serviciu în sistemul administrativ al MAI;
8. analiza și gestionarea informațiilor;
9. managementul operațional.

IMPORTANT !!!

SPIA are menirea de a preveni comportamentul coruptibil și manifestările de corupție în cadrul sistemului, inclusiv să:

⇒ coordoneze, sprijine, îndrume și desfășoare activități de prevenire și combatere a manifestărilor de corupție la nivelul sistemului administrativ al MAI;

⇒ realizeze măsuri de prevenire și curmare a angajării în cadrul sistemului administrativ al MAI a persoanelor care ar periclita securitatea instituțională;

⇒ înfăptuiască controlul special al candidaților la angajare și promovare în funcțiile publice cu statut special.

SPIA nu dispune de atribuții ce țin de protecția personalului în contextul încălcărilor admise în exercitarea atribuțiilor funcționale!

CE NE PROPUEM ÎN ACEASTĂ CARTE DE BUZUNAR ?

Vom încerca să venim în susținerea și suportul tuturor funcționarilor publici cu statut special în elucidarea și ghidarea acestora atunci când sunt implicați în diverse situații și incidente de integritate.

Este extrem de important identificarea exactă a problemelor existente și luarea deciziilor corecte cu privire la soluții pentru respectarea și păstrarea integrității profesionale și instituționale, denunțării actelor de corupție și celor conexe actelor de corupție în exercitarea atribuțiilor funcționale în spiritul integrității.

În rezultatul instruirilor desfășurate în subdiviziunile subordonate ale MAI în contextul respectării măsurilor de asigurare a integrității profesionale și instituționale, au fost abordate un șir de neclarități și situații cu care se confruntă angajații în exercitarea atribuțiilor funcționale. Această carte de buzunar este adaptată nevoilor tuturor funcționarilor publici cu statut special din cadrul MAI și urmează să dezvolte aspecte practice legate de integritate pe care le considerăm cele mai relevante cum ar fi:

Ce este INTEGRITATEA? Ce este CORUPȚIA?

Ce trebuie să cunosc și să fac ca SĂ NU MĂ IMPLIC ÎN ACTE DE CORUPȚIE? Sunt obligat să denunț actele de corupție și unde?

Sunt în drept să primesc cadou în exercitarea atribuțiilor de serviciu? Ce este un cadou admisibil?

Ce e un conflict de interes, ce trebuie să fac dacă sunt în situații de conflict de interes real?

Ce este o influență necorespunzătoare și prin ce diferă de manifestarea de corupție? Care sunt efectele nedeunțării influențelor necorespunzătoare?

Alte aspecte necesare în domeniul dat.

CADRUL NORMATIV NAȚIONAL ÎN DOMENIUL INTEGRITĂȚII:

- Legea integrității nr.82/2017;
- Legea privind evaluarea integrității instituționale nr.325/2013;
- Legea privind avertizorii de integritate nr.165/2023;
- Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI nr.288/2016;
- Legea privind la declararea averii și intereselor personale nr.133/2016;
- Legea pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a sistemului liniilor telefonice anticorupție nr. 252/2013.

- HG pentru implementarea Legii privind testarea integrității profesionale nr.767/2014;
- HG privind regimul juridic al cadourilor nr.116/2020;
- HG cu privire la aprobarea Codului de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI nr. 629/2017;
- HG cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al FPSS din cadrul MAI nr.409/2017.

Ce este Integritatea?

„Integritatea este să faci ceea ce trebuie. Chiar și atunci când nimeni nu se uită”

(C.S. Lewis)

**„Înțelepciunea este a cunoaște calea corectă.
Integritatea înseamnă să mergi pe ea”**

(M.H. McKee)

„Integritatea este sămânța realizării. Este principiul care nu eșuează niciodată”

(Earl Nightingale)

**„Integritatea fără cunoaștere este slabă și inutilă,
iar cunoașterea fără integritate este periculoasă și
îngrozitoare”**

(Samuel Johnson)

**„Persoanele cu integritate personală sunt autentice și
se exprimă sincer, fără să încerce să se ascundă sau să
se prefacă pentru a se potrivi cu așteptările altora”**

**„Fără integritate și onoare, a avea totul nu înseamnă
nimic”**

(Robin Sharma)

„Aderență fermă la un strict cod moral sau etic”

(Dicționarul american de moștenire al limbii engleze)

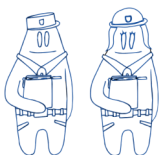
**„Trăiește în așa fel încât, atunci când copii tăi se vor
gândi la corectitudine și integritate, să-și aducă aminte
de tine”**

(H.Tackson Brown)

Conceptul de integritate

**Integritatea este principiul comportamentului
consecvent în conformitate cu valorile etice**

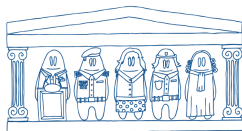
Dimensiuni

Individuale

Când cauți oameni pe care să-i angajezi, cauți trei calități:

1. **Integritate**
2. **Inteligență și**
3. **Energie**

Când o organizație funcționează în conformitate cu un set de valori etice clar definite.

Organizaționale

Promovarea integrității la toate nivelurile societății prin norme, mecanisme și practici.

Externe

Asta înseamnă :

- ◆ Să fii corect/ă;
- ◆ Să acționezi cinstit și conform realității;
- ◆ Să nu utilizezi informații care conțin declarații false sau greșite și sunt furnizate imprudent;
- ◆ Să nu folosești într-o manieră imprudentă informațiile obținute în exercitarea funcției.

Definiții **din legislația națională în domeniul integrității**

Activitate profesională - *exercitare de către agenții publici a atribuțiilor de serviciu (drepturilor și obligațiilor) în modul prevăzut de actele legislative, normative și departamentale ce reglementează activitatea entităților publice în care sînt încadrați;*

Integritate profesională - *capacitate a agentului public de a-și desfășura activitatea profesională în mod etic, liber de influență necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, a supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;*

Activitate vulnerabilă - *activitate profesională a agentului public, a cărei desfășurare în cadrul entității publice este amenințată de riscuri de corupție;*

Incident de integritate - *manifestare de corupție produsă în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produsă în cadrul unui test de integritate profesională;*

Interes privat - *interes al persoanelor fizice (personal sau de grup), al persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice (departamental, corporativ sau clientelar) de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor;*

Manifestări de corupție - *actele de corupție și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile;*

Risc de corupție - *probabilitate de producere a unei manifestări de corupție prin care este afectată realizarea obiectivelor entității publice.*

Ce este corupția ?

Utilizarea funcției publice în interes privat (art.3 din Legea integrității nr. 82/2017)

Corupția se referă la situațiile în care angajații MAI folosesc abuziv funcția lor pentru a obține avantaje personale, fie că este vorba de bani, servicii, favoruri, putere sau alte beneficii. Aceasta poate lua forme, precum:

Mita: Un polițist acceptă bani sau favoruri în schimbul neaplicării legii, cum ar fi de exemplu întocmirea unui proces-verbal cu privire la o încălcare și stabilirea unei amenzi.

Abuz de putere sau abuz de serviciu: Îndeplinirea sau neîndeplinirea intenționată, în exercițiul funcției, de către o persoană publică, a unei acțiuni cu încălcarea legii, săvârșită din interes material, din alt interes personal sau în interesul unei terțe persoane, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Corupția în poliție slăbește încrederea oamenilor în instituția care ar trebui să asigure siguranța și respectarea legii, ceea ce poate duce la denigrarea imaginii FPSS și a instituției per ansamblu în societate.

Corupția, conform legislației penale prevede:

Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia.

Manifestări de corupție – actele de corupție și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile.

De exemplu: Utilizarea bunului public în interes personal este o faptă coruptibilă.

Ce trebuie să facă un funcționar public cu statut special în cazul în care este implicat într-o tentativă de a fi corupt ?

Am vreo obligație ? Ce trebuie să fac ?

Sunt în drept sau sunt obligat să denunț actele de corupție și unde?

Art. 7 alin.(2) din Legea nr.325 privind evaluarea integrității instituționale prevede obligația de a nu admite manifestări de corupție și să denunțe imediat organelor competente orice tentativă de a fi implicați în acțiuni de corupție sau manifestări de corupție.

Art.50 lit o) din Legea nr.288/2016 prevede obligația FPSS de a informa șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție săvârșite personal sau cele săvârșite de alți funcționari cu statut special despre care a luat cunoștință.

Care sunt obligațiile și ce trebuie să fac?

- ! să refuze expres încercarea de implicare a sa în manifestări de corupție și să atenționeze, după posibilitate, persoana asupra caracterului ilegal al acestei încercări;
- ! dacă persoana insistă de a corupe angajatul poliției, angajatul are obligația de al informa despre răspunderea pe care o poartă pentru fapta sa;
- ! să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, sau body-cam după posibilitate;
- ! să denunțe fapta la 112 pentru documentare;
- ! să informeze neîntârziat la 1520 (subdiviziunea responsabilă) despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții;
- ! să informeze neîntârziat conducătorul entității publice despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție în cazul în care acestea reprezintă alte tipuri de încălcări decît de ordin penal ori contravențional;
- ! să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care s-a încercat implicarea sa în manifestarea de corupție.

Linia specializată anticorupție a MAI

1520

Apelează cu încredere la linia specializată anticorupție a MAI cu numărul scurt **1520 !**

Zilnic 24/24, 7 zile pe săptămână, va răspunde un ofițer din cadrul SPIA care va prelua informația și va ghida acțiunile în caz de necesitate.

Confidențialitatea este asigurată.

Respectarea regimului juridic al cadourilor

Solicitarea sau acceptarea cadourilor inadmisibile constituie acte de corupție în sensul legislației penale.

Banii aflați în circulație, în monedă națională sau străină, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative, mijloacele și instrumentele financiare de plată nu sânt considerate cadouri admisibile.

Cadourile admisibile a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern pot fi păstrate de către persoana care le-a primit sau pot fi transmise în gestiunea entității publice, în ambele cazuri, după declarare.

Cadourile admisibile a căror valoare depășește limita stabilită se transmit în gestiunea entității publice după ce sânt declarate.

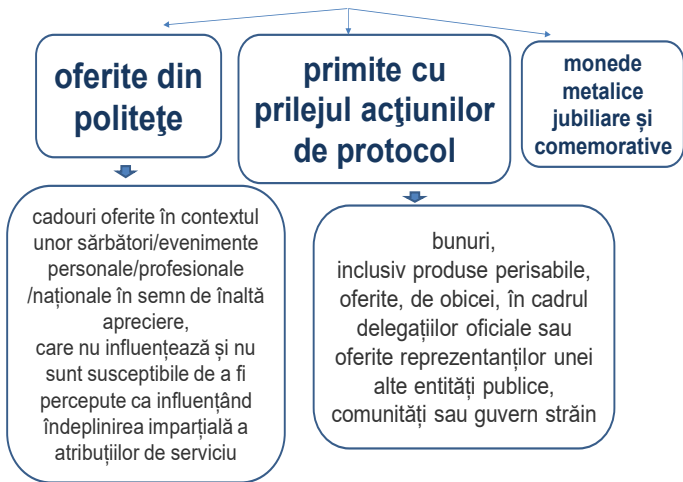
În cazul în care persoana are intenția de a păstra cadoul admisibil a cărui valoare depășește limita stabilită, aceasta este în drept să-l răscumpere, achitând în bugetul entității publice diferența dintre valoarea cadoului și limita stabilită.

Dacă agentului public i se oferă un cadou admisibil acesta are obligația să predea cadoul comisiei de evidență și evaluare a cadourilor din cadrul entității publice în termen de 3 zile din momentul primirii sau din momentul revenirii din deplasare în timpul căreia l-a primit.

Transparența: Registrele cu privire la cadourile admisibile și inadmisibile se plasează pe pagina oficială a instituției.

Respectarea regimului juridic al cadourilor

Interdicția prevăzută nu se aplică în privința **cadourilor admisibile:**

Cadourile oferite cu ocazia acțiunilor de protocol - bunuri, inclusiv produse perisabile, oferite de obicei în cadrul delegațiilor oficiale sau oferite reprezentanților unei alte entități publice, comunități sau guvern străin.

Produse perisabile - produse de origine animală, vegetală și/sau produse prelucrate pasibile unei alterări rapide în condițiile mediului și care cer condiții speciale de păstrare.

ATENȚIONARE !!! În sensul normelor de integritate aplicabile, produsele perisabile pot fi oferite doar în calitate de cadouri admisibile, exclusiv în cadrul acțiunilor de protocol, desfășurate în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Orice oferire a produselor perisabile în afara contextului de protocol menționat mai sus este interzisă și poate constitui o încălcare a normelor de integritate și a regimului juridic al cadourilor.

Această delimitare are scopul de a preveni interpretările eronate și de a asigura respectarea principiilor de legalitate și integritate profesională.

Un cadou oferit în exercitarea atribuțiilor de serviciu poate fi un act de corupție?

Pentru a evita apariția manifestărilor de corupție în activitatea agenților publici le este interzis să solicite sau să accepte cadouri (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj) care le sânt destinate personal sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile).

Dacă agentului public i se propune un cadou inadmisibil, acesta este obligat:

- ! să refuze cadoul;
- ! să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;
- ! să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile;
- ! să anunțe conducătorul entității publice;
- ! să transmită cadoul conducătorului entității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa (lăsat în birou, în anticameră etc.);
- ! să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.

Ce este influența necorespunzătoare?

Influență necorespunzătoare - imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane, manifestată prin:

rugăminți

presiuni

amenințări

în vederea determinării FPSS să își desfășoare activitatea profesională într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de **promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin** (nu întrunește elementele unei infracțiuni).

În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a FPSS trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare.

Ce trebuie să fac dacă sunt în situație de influență necorespunzătoare ?

FPSS în situații de influență necorespunzătoare trebuie:

- ◆ să respingă expres influența necorespunzătoare;
- ◆ să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare;
- ◆ în cazul imposibilității de a respinge expres influența necorespunzătoare și al afectării activității sale profesionale drept urmare a acesteia, să depună un denunț scris, în termen de 3 zile lucrătoare, la persoana responsabilă din cadrul entității publice, desemnată de conducător, despre exercitarea influenței necorespunzătoare;
- ◆ să depună un denunț despre exercitarea influenței necorespunzătoare la Centrul Național Anticorupție dacă sursa influenței necorespunzătoare este conducătorul entității publice sau dacă, după ce a depus un denunț în modul prevăzut de actele interne.

Important!!!!

În cazul în care depunerea fizică a denunțului în formă scrisă la persoana responsabilă nu este posibilă, angajații MAI pot completa formularul de denunț disponibil pe site-ul web oficial al Ministerului Afacerilor Interne, www.mai.gov.md sau expedia denunțul completat și semnat electronic la adresa de e-mail: spia@mai.gov.md.

Denunțul este recepționat de către persoana responsabilă din cadrul Serviciului protecție internă și anticorupție.

După înregistrarea influenței necorespunzătoare, dovada depunerii acesteia se expediază angajatului la adresa indicată în denunț.

Ce risc dacă nu denunț influența necorespunzătoare?

Legea nr.325/2013 cu privire la evaluarea integrității instituționale prevede că funcționarul public care a fost influențat și nu a denunțat imediat această acțiune cade testul de integritate profesională.

Astfel art.7 al legii menționate prevede expres:

- ◆ să nu admită manifestări de corupție;
- ◆ să denunțe imediat organelor competente orice tentativă de a fi implicați în acțiunile ilegale legate de acte de corupție să denunțe imediat influențele necorespunzătoare;
- ◆ !!! să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință.

UNDE DEPUN DENUNȚUL CU PRIVIRE LA INFLUENȚA NECORESPUNZĂTOARE?

Serviciul protecție internă și anticorupție
al Ministerului Afacerilor Interne

-: **Inspectoratul General al Poliției**
Direcția prevenirea corupției
-: **Inspectoratul General al Poliției
de Frontieră**
Direcția securitate internă
-: **Inspectoratul General de Carabinieri**
Direcția securitate și investigații
-: **Inspectoratul General pentru Situații
de Urgență**
Direcția audit și control intern
-: **Inspectoratul General pentru Migrație**
Serviciul protecția informației și evidență
specială
-: **Inspectoratul de Management Operațional**
Direcția management instituțional
-: **Serviciul Tehnologii Informaționale**
Direcția securitate și protecție a informației
-: **Academia „Ștefan cel Mare”**
Secția integritate și protecția informațiilor
clasificate
-: **Agenția Rezerve Materiale**
Direcția management instituțional
-: **CSC Dinamo**
Secția Sport profesional
-: **Serviciul 112**
Serviciul resurse umane și asistență psihologică
-: **IMSPD Serviciul medical**
Secția resurse umane

Avertizor de integritate, ce.... sau cine ?

Avertizor de integritate - *persoana fizică care efectuează o avertizare de integritate sau dezvăluie public informații referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional*

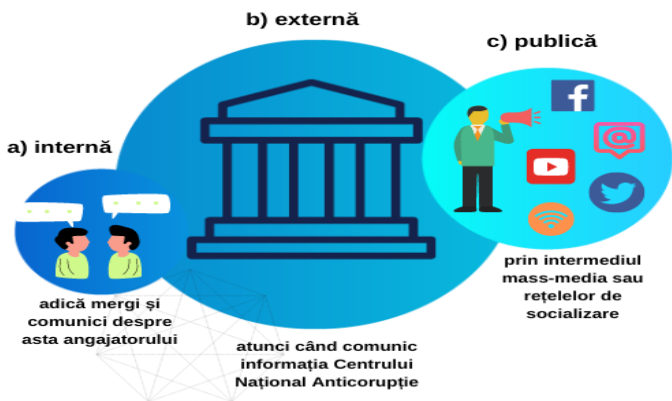
Avertizare de integritate (raportare) - *dezvăluirea unor informații obținute în context profesional, referitoare la încălcări ale legii care amenință ori prejudiciază drepturile unei persoane sau interese ocrotite de lege, înregistrată în Registrul dezvăluirilor privind încălcări ale legii.*

Încălcare a legii - *acțiune sau inacțiune de nerespectare a dispozițiilor legale, care încalcă grav sau esențial drepturile persoanei sau interese ocrotite de lege, care s-a produs ori este susceptibilă să se producă în cadrul unei entități în domeniile: achiziții publice, servicii ș.a.*

Atenție !!! Fiecare angajator este obligat să dețină Registrul dezvăluirilor practicilor ilegale

Modalitățile de dezvăluire a încălcării legii:

- ⇒ Dezvăluirea internă de încălcare a legii (comunicată angajatorului în formă scrisă)
- ⇒ Dezvăluirea externă de încălcare a legii (comunicată autorității competente, CNA)
- ⇒ Dezvăluirea publică de încălcare a legii (surse mass-media, rețele de socializare ș.a)

Avertizare, drept sau obligație pentru funcționarul public cu statut special ?

Angajații **au dreptul să depună dezvăluiri** privind încălcări ale legii, să fie recunoscuți în calitate de avertizori de integritate și să beneficieze de protecție în condițiile prevăzute de lege.

Angajații cu statut special care au calitatea de agenți publici, în cazul unor influențe necorespunzătoare exercitate asupra lor, precum și în cazul altor încercări de a-i implica în manifestări de corupție în sensul Legii integrității nr.82/2017 și al Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, **sunt obligați să le denunțe.**

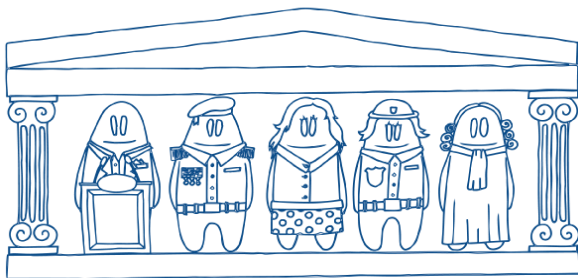
Restricții, Interdicții și Incompatibilități.....Ce?

La angajare, funcționarul public cu statut special ia cunoștință, contra semnătură, de normele deontologice aplicabile, de restricțiile și interdicțiile stabilite prin lege (art.15, alin.(9) Legea nr.288/2016)

Interzis	Funcționarul public cu statut special nu poate activa într-o funcție aflată în subordinea nemijlocită a unei rude pe linie dreaptă sau colaterală (părinte, frate, soră, fiu, fiică) ori a unei rude prin afinitate (soț/soție, părinte, frate sau soră a soțului/soției)
Ce trebuie să fac și ce obligație am?	În termen de 30 de zile calendaristice de la producerea situațiilor prevăzute, FPSS întreprinde acțiuni în vederea încetării raporturilor de subordonare nemijlocită.
Consecințe	În cazul în care FPSS nu respectă prevederile, angajatorul decide transferul funcționarului într-o funcție similară sau în una inferioară, care ar exclude o astfel de subordonare. Dacă transferul nu este posibil, angajatorul sau persoana împuternicită de către acesta dispune încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special.

Ce interdicții are un FPSS?

- * să utilizeze în interes personal sau în alte scopuri decât cele de serviciu mijloace financiare, tehnico-materiale, echipamente speciale informaționale și alte bunuri ale statului, precum și informațiile de serviciu,
- * să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alte avantaje, destinate personal lui sau familiei sale;
- * să redacteze, să imprime ori să difuzeze materiale sau publicații cu caracter politic, imoral ori care instigă la indisciplină;
- * să abuzeze de calitatea sa oficială și să compromită, prin activitatea sa privată ori publică, prestigiul funcției.

Ce sunt incompatibilitățile ?

Interzis !!! Funcționarul public cu statut special nu are dreptul să desfășoare alte activități remunerate:

- * în cadrul altor autorități publice
- * în funcții de demnitate publică sau în funcții din cadrul cabinetului persoanei care exercită o funcție de demnitate public
- * pe bază de contract individual de muncă sau alt contract civil în cadrul unor societăți comerciale, cooperative, întreprinderi de stat sau municipale, precum și în cadrul unor organizații necomerciale din sectorul privat sau public, a căror activitate este controlată, subordonată sau, în anumite privințe, este de competența autorității în care funcționarul este angajat

!!! Cu excepțiile prevăzute de legislație la capitolul dat.

Funcționarul public cu statut special nu are dreptul să desfășoare activități de întreprinzător, cu excepția deținerii calității de fondator al unei societăți comerciale, nici să înlesnească, în virtutea funcției sale, activitățile de întreprinzător ale unor persoane fizice și juridice.

De ex. nu poate deține funcția de FPSS și de consilier local, jurist sau economist în alte instituții.

Incompatibilități

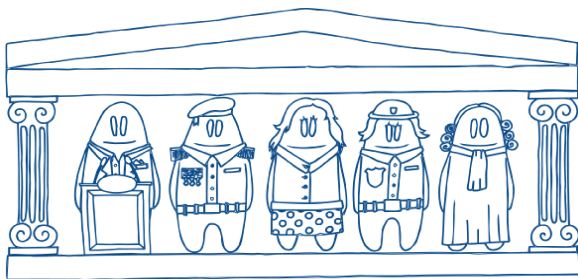
De asemenea,

funcționarul public cu statut special nu are dreptul să desfășoare activități de întreprinzător, cu excepția deținerii calității de fondator al unei societăți comerciale, nici să înlesnească, în virtutea funcției sale, activitățile de întreprinzător ale unor persoane fizice și juridice.

De exemplu nu poate deține funcția de FPSS și de consilier local, jurist sau economist în alte instituții.

Sunt exceptate de la Lege următoarele activități:

Științifice, didactice, de creație, de participare în

Ce trebuie să fac în caz de incompatibilitate ?

Obligație și consecințe: în termen de 30 de zile calendaristice de la data apariției situației de incompatibilitate, să înceteze activitatea incompatibilă cu funcția sa sau, depune cerere de demisie din funcția publică cu statut special, sau angajatorul recurge la măsura încetării raportului de serviciu al acestuia.

Limitări în publicitate, ce obligații are un FPSS?

Să nu admită folosirea numelui său, însoțit de calitatea sa de agent public, a vocii ori a semnăturii sale în orice formă de publicitate în favoarea unui agent economic sau a vreunui produs comercial, național ori străin.

Să evite folosirea în interes privat a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea funcției publice cu statut special.

(Art. 12 din Legea integrității nr.82/2017)

Intoleranța față de incidentele de integritate

Incidentele de integritate ce constituie abateri disciplinare sunt reglementate în Legea privind funcționarul public din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, după caz, prin Codul muncii.

Incidentele de integritate ce constituie contravenții și infracțiuni sânt prevăzute de Codul contravențional și Codul penal.

FPSS are următoarele obligații:

- ⇒ să refuze implicarea sa în incidente de integritate și să denunțe asemenea încercări, inclusiv cele referitoare la oferirea cadourilor inadmisibile, exercitarea influențelor necorespunzătoare și implicarea în manifestări de corupție;
- ⇒ să includă cu bună-credință informații în avertizările de integritate pe care a ales să le facă;
- ⇒ să sprijine neimplicarea în incidente de integritate a altor agenți publici, după posibilitate;
- ⇒ să fie disciplinat și vigilent, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu;
- ⇒ să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale;
- ⇒ să informeze șeful ierarhic superior și autoritățile competente cu privire la faptele de corupție ori de influență necorespunzătoare săvârșite personal sau cele săvârșite de către alți funcționari publici cu statut special despre care a luat cunoștință;
- ⇒ să respecte regulile de port al uniformei, legitimației de serviciu și al mijloacelor speciale.

Obligații de care trebuie să ții cont în activitate!!!!

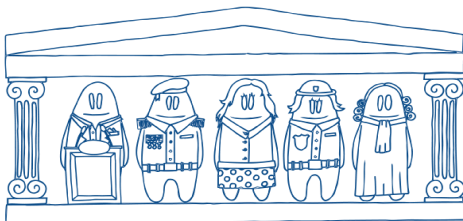
MANIFESTARE DE CORUPȚIE	CADOU INADMISIBIL	INFLUENȚĂ NECORESPUNZĂTOARE
să refuze expres încercarea de implicare în manifestări de corupție;	să refuze cadoul;	să respingă expres influența necorespunzătoare;
să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;	să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;	XXXXX
să informeze neîntârziat CNA despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții;	să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile;	să depună un denunț la CNA dacă sursa influenței necorespunzătoare este conducătorul entității publice sau dacă conducătorul nu s-a implicat la soluționarea influenței necorespunzătoare;

Obligații de care trebuie să ții cont în activitate!!!!

MANIFESTARE DE CORUPȚIE	CADOU INADMISIBIL	INFLUENȚĂ NECORESPUNZĂTOARE
să informeze neîntârziat conducătorul entității publice despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție care nu reprezintă infracțiuni ori contravenții;	să anunțe conducătorul entității publice;	în cazul imposibilității de a respinge expres influența necorespunzătoare, să depună un denunț scris, în termen de 3 zile lucrătoare, în cadrul entității publice;
XXXXX	să transmită cadoul conducătorului entității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa;	XXXXX
să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care s-a încercat implicarea sa în manifestarea de corupție.	să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.	să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare.

Beneficiile integrității pentru FPSS din MAI:

- ⇒ Reducerea numărului acțiunilor disciplinare și penale;
- ⇒ Reducerea costurilor procedurilor judiciare și altor proceduri;
- ⇒ Dezvoltarea culturii organizaționale;
- ⇒ Sporirea eficienței și eficacității operaționale;
- ⇒ Creșterea satisfacției angajaților;
- ⇒ Menținerea imaginii unui serviciu de poliție ce servește și protejează cetățenii;
- ⇒ Posibilitatea de îmbunătățire și dezvoltare ulterioară a ministerului;
- ⇒ Câștigarea încrederii cetățenilor.

Consecințele corupției în plan profesional:

Corupția reprezintă o încălcare gravă a legii și a principiilor de integritate profesională, având consecințe majore asupra funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Corupția atrage consecințe:

disciplinare – sancțiuni, destituire din funcție;

penale – amendă, închisoare, confiscarea bunurilor;

profesionale – afectarea carierei și a reputației;

instituționale – pierderea încrederii societății în MAI.

Integritatea protejează cariera. Corupția o distruge.

Consecințele corupției în plan personal:

- ⇒ Reducerea drastică a cercului de prieteni;
- ⇒ Dezaprobarea publică a faptelor și afectarea gravă a propriei imagini;
- ⇒ Retragerea din mediile sociale determinată de manifestarea unor sentimente de rușine față de familie;
- ⇒ Pierderea stimei de sine, a respectului și demnității;
- ⇒ Pierderea legăturii cu familia, lipsa ajutorului din partea lor și posibilității de a împărtăși sentimentele;
- ⇒ Pierderea randamentului și interesului față de serviciu;
- ⇒ Pierderea locului de muncă și a veniturilor, cu consecințe asupra cuantumului pensiei;
- ⇒ Întreruperea și distrugerea carierei profesionale;
- ⇒ Pierderea încrederii din partea colegilor;
- ⇒ Exemplu negativ în colectiv.

Respectarea normelor de etică și deontologie:

Normele de conduită profesională sunt reglementate în Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, precum și ale legislației speciale care reglementează activitatea funcționarilor din cadrul MAI.

Agenții publici sînt obligați să cunoască și să respecte normele de etică și deontologie adoptate în cadrul entității publice.

În vederea instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și MAI, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, sporirii prestației, eliminării birocrăției și manifestărilor de corupție din cadrul instituției, conducătorii și FPSS promovează normele de etică și deontologie.

Controlul special ca măsură de consolidare a integrității instituționale în cadrul MAI

Ocuparea funcției publice cu statut special se efectuează dacă candidatul a promovat controlul special.

Această măsură este aplicată și la promovarea în funcție superioară, conform regulilor generale de evoluție în carieră a personalului MAI.

Controlul special: este o metodă de verificare a candidaților la angajare sau promovare în funcția publică cu statut special din cadrul MAI, menită să identifice lipsa sau prezența unor restricții, interdicții sau incompatibilități prevăzute de legislația în vigoare.

SPIA

Funcțiile publice
cu statut special al
cărui angajator
este ministrul
afacerilor interne

Funcțiile de
Nivelul A01 și A02

**Subdiviziunile de
resurse umane**

Funcțiile publice cu
statut special ale
autorității din care
fac parte

**Controlul se efectuează în termen
de 10 zile lucrătoare**

Subdiviziunile competente pot întreprinde următoarele măsuri:

- ! consultarea datelor cu caracter personal ale candidaților din sistemele de evidență
- ! stabilirea veridicității documentelor prezentate la angajare sau promovare
- ! identificarea factorilor de risc, restricțiilor, interdicțiilor și incompatibilităților stabilite de lege
- ! chestionarea candidatului
- ! obținerea de la persoane fizice și juridice a altor date relevante cu privire la candidat.

Avizul negativ este emis în cazul în care:

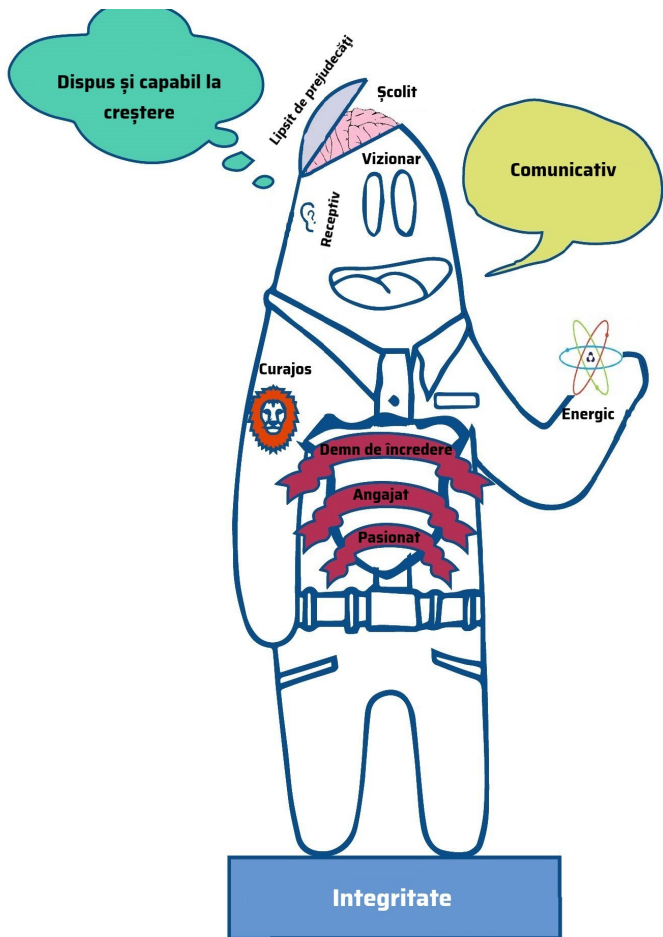
- ! au fost prezentate documente false, informații denaturate sau au fost tănuite fapte ce împiedică încadrarea sa în funcția publică
- ! au fost identificate interdicții și incompatibilități cu FPSS din cadrul MAI
- ! nu întrunește cerințele stabilite de Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind FPSS din cadrul MAI
- ! există informații în privința candidatului, care ar periclita prestigiului funcției publice cu statutul special din cadrul MAI
- ! există informații prevăzute în pct. 14 lit.d) și e) în privința candidatului, care ar periclita prestigiului funcției publice cu statutul special din cadrul MAI.

Candidatul care nu a promovat controlul special va fi respins pentru angajare sau promovare în funcția publică cu statut special!

Rezultatul controlului special:

Trăsături și comportamente ale unui lider bun

Trăsăturile și comportamentele unui lider bun

Vizionar: Fii creativ și imaginativ așa ca să inspire oamenii spre scopuri comune.

Informat: Fii competent și la curent cu problemele actuale pentru a câștiga credibilitate și respect.

Deschis la minte: Fii receptiv la opiniile și ideile altora și fii dispus să le integrezi în viziuni sau obiective comune.

Dornic și capabil să continui să crești: Străduiește-te constant să identifici noi zone pentru dezvoltare și perfecționare personală.

Comunicativ: Implică oamenii în dialog, în mod activ împărtășă și recepționează feedback, și practică luarea deciziilor în mod participativ.

Receptiv: Reacționează cu ușurință la sugestii și gestionează situații ce implică alte persoane sau organizații.

Energic: Fii entuziast și activ implicat.

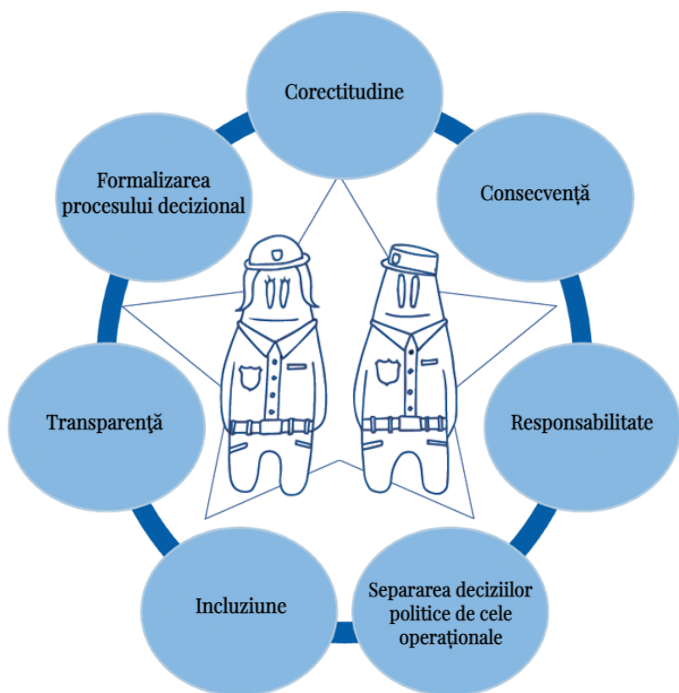
Curajos: Fii dispus să-ți asumi riscuri și să faci față situațiilor noi fără teamă.

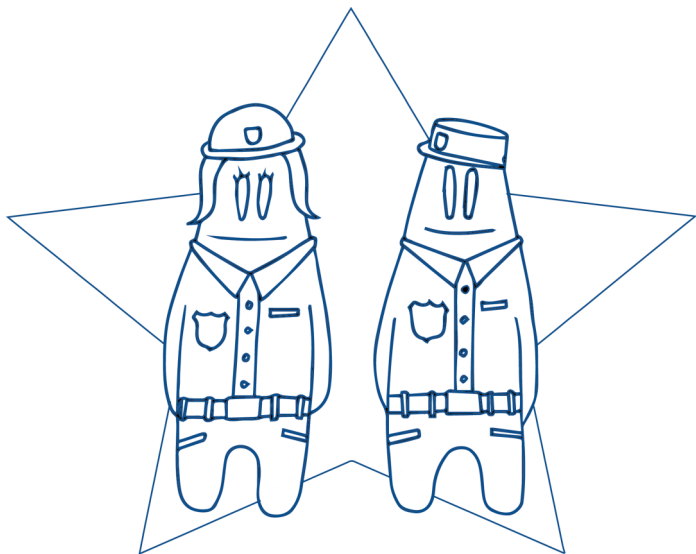
Angajat: Fii implicat și acționează ca un model de urmat.

Pasionat: Afișează entuziasm și încredere în viziunea organizației și în scopurile aferente.

Demn de încredere: Fii persoană de încredere și comportă-te în mod constant cu integritate.

Caracteristicile unui sistem de carieră funcțional

**„Integritatea este principiul comportamentului
consecvent în conformitate cu valorile etice”
(Definiția din Programul de Poliție al DCAF)**

DCAF - Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate, este dedicat îmbunătățirii securității statelor și oamenilor într-un cadru de guvernare democratică, stat de drept și respectarea drepturilor omului.

DCAF ajută statele partenere și actorii internaționali care sprijină aceste state să-și îmbunătățească guvernarea sectorului lor de securitate prin reforme incluzive și participative bazate pe norme și bune practici internaționale.

DCAF creează produse de cunoaștere originale, promovează norme și bune practici, oferă consiliere în materie de politici și sprijină consolidarea capacităților părților interesate din sectorul neguvernamental de securitate.

Chișinău, 2026